

У МУЗЕЇ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ**(на прикладі Музею космонавтики ім. С.П. Корольова)****Вишневецька І.***(Житомирський музей космонавтики ім. С.П. Корольова)*

З безпосереднього безкінечного потоку буття людська думка виокремлює символи і артефакти, об'єкти минулого, з якими суспільство не бажає розлучатися – семіофори. Таким чином формується відчуття історичного минулого, відбувається своєрідна музеєфікація епохи. Антична епоха з її концепцією історії-наставниці стала першою музеєфікованою епохою в європейській культурі [1]. Усвідомлення людиною неповторної властивості речей акумулювати ідеальні смисли і сутності, розвиток різнобічних форм колекціонування, потреба збереження людством історичної пам'яті і прагнення гармонізації світобудови викликали появу музею як культурної форми, здатної зберігати і транслювати історичний досвід, матеріалізувати історико-філософську ідею його єдності.

Музей, з його повагою до минулого, зверненням до майбутнього, прагненням зупинити історичну мить і інтерпретувати сучасність, є своєрідним поєднанням різних типів історичного мислення – презентизму, футуризму, пассеїзму. Здійснюючи зв'язок часів, музей став своєрідною «кінцевою моделлю безкінечного безмежного світу» [2, с. 204], яка дає можливість залучитись до безкінечного, неможливого, компенсувати просторово-часову обмеженість.

Зміст колекції, доступність, художня організація експозиційного простору у своєму синтезі і взаємодії створюють унікальні можливості для акумуляції історичних знань і ідей, яскравого, неповторного культурно-історичного діалогу, трансляції історичного досвіду, і формують музей як сучасну культурну форму.

На сучасному етапі суспільство адресує музею особливі потреби і виклики і вимагає нового образу музею, усвідомлення його особливої місії, складних за структурою і динамікою експозиційних вирішень і нових комунікативних форм його діяльності.

Сьогодні музей космонавтики в Житомирі – найбільший музей космонавтики в Україні і, за оцінками спеціалістів, третій за значенням у країнах СНД. Житомир – батьківщина Сергія Корольова. Ім'я легендарного Генерального конструктора носить музей, який розпочався в 1970 р. з невеличкого будиночку, де народився вчений. У музеї зібрані особисті речі, документи і фотографії Корольова, макети планерів, літаків і ракет, що він сконструював. А величезний глобус, який колись стояв у підмосковному кабінеті ученого, знаходиться нині в одному із залів будинку-музею.

В 1991 р. поряд із будинком-музеєм було створено за оригінальним проектом будівлю експозиції „Космос”, в

якій зібрано унікальну колекцію зразків космічної техніки. Серед них – оригінальні технологічні зразки спускних апаратів „Восток”, „Венера-7”, „Венера-15”, супутники „Інтеркосмос”, „Електрон”, „Ореол-3”, космічний корабель „Союз”, спускний апарат „Союз-27”, що побував у космосі, зразки місячного ґрунту й інші, посправжньому унікальні експонати.

У своїй роботі Житомирський музей космонавтики імені С.П. Корольова прагне спиратись на філософію, психологію, етику, мистецтво, музику і літературу. Музей прагне сформувати, створити і виховати свого відвідувача, людину, яка не просто приходиться ознайомитись з експозицією, але й проникнеться ідеями космізму, єдності історичного буття. У буденному житті люди віддалені від космічного сприйняття. Необхідні символи, здатні пробудити відповідні образи, бачення, які нагадують людині про її зв'язок з Макросвітом.

Французький художник-романтик Е.Делакруа писав: «Істинне і прекрасне не залежать від часу і моди. Вони завжди будуть хвилювати людей, що здатні їх зрозуміти». Необхідність вирішення складних історико-філософських завдань вплинула і на засоби художнього вирішення у створенні експозиції, і на змістовне і технічне її наповнення. Відмовившись від традиційної хроно-

логічної схеми, автори експозиційної концепції музею космонавтики в Житомирі створили не просто експозицію, яка і сьогодні залишається сучасною. Простір музею сповнений так званими «вічними», архетипічними образами культури і історії. Зображення Будди і боттічеллівської Венери, східного аскета і мікеланджелівського Ісуса подані на колажах у контексті цілого Всесвіту. А в центрі експозиції відправна точка європейської культури – Книга Книг – Біблія.

В поєднанні наукової і мистецької концепції у створенні експозиції – її унікальність. Художнє переосмислення історії науки і техніки впливає на сакралізацію музейного простору, одухотворяє розуміння історії, надихає на роздуми про добро і зло, смисл життя, вічне, дає можливість не тільки систематизувати розрізнені знання, а й зробити процес пізнання органічним, чуттєвим, емоційним і естетично окресленим.

ЛІТЕРАТУРА

Hartog R. Regimes d'historicite. Presentisme et experiences du temps. Paris: Editions du Seuil, 2003.

Лотман Ю. Структура художественного текста // Лотман Ю.М. Об искусстве. – СПб, 2000. – 274с.